

Obrana teme doktorske disertacije

Međunarodna građanskopravna otmica djeteta

International Civil Child Abduction

Martina Drventić, mag. iur., doktorand HrZZ na Projektu razvoja karijera mladih istraživača – izobrazba novih doktora znanosti (DOK-01-2018)

Mentorica: Prof. dr. sc. Mirela Župan

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Pravni fakultet Osijek

1. prosinca 2020. godine

Sadržaj

1. Uvod

---

2. Istraživački problem

---

3. Ciljevi istraživanja

---

4. Hipoteze istraživanja

---

5. Metodologija istraživanja

---

6. Očekivani znanstveni doprinos

---

1. Uvod

- Međunarodno obilježeni sporovi vezani za obitelj i dijete
  - postupanje drugačije od postupanja u tuzemnim situacijama.
- Razvijeni međunarodni i europski mehanizmi nadjačavaju nacionalno pravo
  - Cilj: premostiti teritorijalna razgraničenja između država.
- Međunarodne konvencije i uredbe EU
  - **UJEDNAČENA PRIMJENA** propisa unutar EU i globalno,
    - **UZAJAMNO POVJERENJE** država ugovornica / članica,
    - **SURADNJA** između država ugovornica / članica.
- Pojedincima koji uživaju svoju slobodu kretanja jamči se ista razina **PRAVNE ZAŠTITE** u svim državama ugovornicama / članicama.

2. Istraživački problem

- Međunarodna otmica djeteta
    - Povećana mobilnost pojedinaca;
    - Veliki broj međunarodnih brakova;
    - Neriješeni skrbnički odnosi.
-
- **Haška konvencija od 25. listopada 1980. o građanskopravnim vidovima međunarodne otmice djece** (Konvencija o otmici djece) - 40 godina na snazi - 101 država ugovornica
    - Cilj: vratiti dijete, koje je roditelj nezakonito odveo preko granice, **NATRAG U NJEGOVO UOBIČAJENO BORAVIŠTE**;
    - Ograničeni broj iznimaka (najčešće u primjeni „**IZNIMKA OZBILJNE OPASNOSTI**“).
  - Europska unija
    - Uredba Vijeća (EZ) br. 2201/2003 od 27. studenoga 2003. o nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudskih odluka u bračnim sporovima i u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću (Uredba Brussels IIbis)

2. Istraživački problem

NOVE TENDENCIJE:

- **UJEDNAČENA PRIMJENA** iznimke ozbiljne opasnosti;
- Osiguranje bolje **ZAŠTITE DJETETA U POSTUPKU POVRATKA.**

1. Haška konferencija za međunarodno privatno pravo

- Vodič dobre prakse: Članak 13. st. 1. b)

2. Europska unija

- Uredba Vijeća (EU) 2019/1111 od 25. lipnja 2019. o nadležnosti, priznavanju i izvršenju odluka u bračnim sporovima i u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću te o međunarodnoj otmici djece (Brussels IIter) - 1. kolovoza 2022.
- JURI Committee 2020.
  - *40 years of the Hague Convention on child abduction: legal and societal changes in the rights of a child*
  - *The Child Perspective in the Context of the 1980 Hague Convention*

3. Međunarodna istraživanja – projekt POAM (obiteljsko nasilje)

IZAZOV:

- Pandemija COVID-19 – ožujak 2020. – danas

2. Istraživački problem

Republika Hrvatska – propusti u postupanjima nacionalnih tijela:

1. Praksa Suda za ljudska prava:

- *Karadžić protiv Hrvatske*, Zahtjev br. 35030/04, 15. prosinca 2005.
- *Adžić protiv Hrvatske*, Zahtjev br. 22643/14, 12. ožujka 2015.
- *Vujica protiv Hrvatske*, Zahtjev br. 56163/12, 8. listopada 2015.
- *Adžić protiv Hrvatske (br. 2)*, Zahtjev br. 19601/16, 2. svibnja 2019.

2. Znanstvena istraživanja

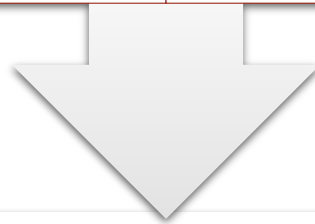
- **Zakon o provedbi Haške konvencije o građanskopravnim vidovima međunarodne otmice djece (Zakon o provedbi)**, na snazi od 1. siječnja 2019.

3. Ciljevi istraživanja

1. Utvrđivanje **STANJA HRVATSKE PRAKSE**, u odabranim aspektima postupka međunarodne otmice djeteta, nakon donošenja Zakona o provedbi, kako bi se provjerilo je li ona:

usklađena s općim pravnim doktrinama, načelima i politikama koje proizlaze iz međ. i EU prava međunarodne otmice djeteta;

poboljšana u odnosu na stanje hrvatske prakse prije donošenja Zakona o provedbi.

3. Izvođenje zaključaka iz provedenih analiza te davanje preporuka u odnosu na utvrđene nedostatke kako bi se pospješila **USKLAĐENOST HRVATSKE PRAKSE S MEĐUNARODNIM I EUROPSKIM PRAVOM** prekogranične otmice djeteta.

4. Hipoteze istraživanja

H1

Hrvatska praksa nije u potpunosti usklađena s općim pravnim doktrinama, načelima i politikama koji proizlaze iz međunarodnog i europskog prava međunarodne građanskopravne otmice djeteta.

H2

Postupanja hrvatskih nadležnih tijela djelomično su poboljšana kao rezultat novih procesnih pravila Zakona o provedbi.

H3

Postupanja hrvatskih nadležnih tijela otežana su prilikom materijalnopravne interpretacije nezakonitog odvođenja te iznimke ozbiljne opasnosti.

H4

Nedostatci nacionalnog postupanja se mogu umanjiti daljnjom dopunom i izmjenama provedbenog zakonodavstva.

5. Metodologija istraživanja

UVOD + 7 POGLAVLJA + ZAKLJUČAK

- I. Povijesni i konceptualni razvoj pravnog okvira specijaliziranog za međunarodnu otmicu djeteta te prikaz međunarodnog, europskog i hrvatskog pravnog okvira koji se primjenjuje u predmetima međunarodne otmice djeteta;

Odabrani aspekti postupka prekogranične otmice djeteta

- II. Mjerodavno pravo za utvrđivanje nezakonitosti otmice;
- III. Dugotrajnost postupka povratka;
- IV. Koncentracija nadležnosti i specijalizacija sudaca;
- V. Privremene, uključujući i zaštitne, mjere i jamstva;
- VI. Tumačenje iznimke ozbiljne opasnosti;
- VII. Izvršenje odluke o povratku djeteta.

Metode indukcije, dedukcije, sinteze, deskripcije, kompilacije, eksplikacije, komparacije i povijesna metoda.

Mješovita kvalitativna i kvantitativna metoda.

5. Metodologija istraživanja

Analiza odabranih aspekata postupka prekogranične otmice djeteta (poglavlja II. – VII.)

- BROJ I NAČIN POSTUPANJA HRVATSKIH TIJELA u dolaznim predmetima međunarodne otmice djeteta u razdoblju od 2 godine nakon stupanja na snagu Zakona o provedbi.

1.1.2019. - 31.12.2020.

- Predviđaju se TOČNI PARAMETRI po kojima se ispituje sudska praksa (poglavlja II. – VII).
  - Na koje je ukazala praksa Suda u Strasbourgu i koje je potvrdilo istraživanje prakse četiri hrvatska najveća općinska suda u razdoblju 2013.-2017. (Župan, Drventić, Kruger).

5. Metodologija istraživanja

Analiza odabranih aspekata postupka prekogranične otmice djeteta (poglavlja II. – VII.)

Procjena stanja u odnosu na:

1. Usklađenost s općim pravnim doktrinama, načelima i politikama koje proizlaze iz međunarodnog i europskog zakonodavstva o otmici djeteta. Prikupljena sudska praksa obrađuje se u širokom kontekstu:
  - a. Pravnih izvora koji izravno uređuju prekograničnu otmicu djeteta u RH;
  - b. Pravnih izvora u RH koji se uz a. primjenjuju u postupcima prekogranične otmice djeteta;
  - c. Komparativnih implementacijskih rješenja (s naglaskom na Italiju i Njemačku);
  - d. Prakse Suda EU i Europskog suda za ljudska prava;
  - e. Istraživanja provedenih na globalnoj razini;
  - f. Istraživanja provedenih na razini izabranih država ugovornica;
  - g. Operativnih dokumenata HCCH i EU.
2. Poboljšanje u odnosu na način postupanja hrvatskih tijela prije donošenja Zakona o provedbi, usporedbom s:
  - a. Ranijim istraživanjima provedenima u Hrvatskoj.

- Software za statistička istraživanja u društvenim znanostima.

6. Očekivani znanstveni doprinos

- Istraživanje će pružiti **JEDINSTVENU ANALIZU STANJA HRVATSKE PRAKSE U ODABRANIM PROBLEMSKIM ASPEKTIMA.**
  - U obzir će uzeti **NOVO PRAVNO OKRUŽENJE** koje je u Hrvatsku donio Zakon o provedi te buduće pravno uređenje koje na razinu EU donosi Uredba Brussels IIter.
  - Rezultati i zaključci istraživanja služit će kao **PODLOGA DALJNJIM ZAKONODAVNIM PROMJENAMA** te će **POSPJEŠITI UJEDNAČENU PRIMJENU.**
  - Istraživanje će doprinijeti na regionalnom, europskom i međunarodnom planu pružajući osnovu za **KOMPARATIVNE ANALIZE i USPOREDNA RJEŠENJA.**

Hvala na pozornosti!

